

Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені тұрақты дамудың жаңа өсу нүктесі ретінде: климаттың өзгеруінің ұзақ мерзімді макроэкономикалық салдарын талдау
Жоба өзектілігі	Зерттеу өзектілігі Қазақстанда өсу нүктесі ретінде танылған агроөнеркәсіптік кешенді тұрақты дамыту үшін іргелі міндетке қол жеткізуге бағытталған: әлеуметтік маңызы бар тауарлардың барлық санаттары бойынша азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, мал шаруашылығы өнімдерінің және ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеудің экспорттық әлеуетін ашу, сондай-ақ нәтижелі жұмыспен қамтуды және қызметкерлердің лайықты әл-ауқатын қамтамасыз ету секілді басым міндеттерді шешуде климаттық бейінді экономиканы қарастыру айқындамақ.
Жоба мақсаты	Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін орнықты дамыту үшін климаттың ұзақ мерзімді макроэкономикалық салдарын барынша азайтуға ықпал ететін бейімделудің тиімді әдістерін зерделеу негізінде Климаттық стратегияны әзірлеу болып табылады
Жоба міндеттері	1. Өзгермелі климаттық жағдайларға бейімделудің тиімді әдістерінің озық шетелдік тәжірибесін ескере отырып, отандық және шетелдік әдебиеттерді шолу, жалпылау нәтижесінде Климаттық стратегияны әзірлеу қажеттілігінің теориялық-әдіснамалық негіздерін талдау; 2. Климаттың өзгеруінің макроэкономикалық салдарын жұмсарту жөніндегі шараларды іске асыру практикасын қарастыру және аграрлық өңірлердегі климаттық ауытқулар жағдайында орнықты даму тәуекелдерін талдау; 3. Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешенінің орнықты дамуын қамтамасыз етуде климат өзгеруінің макроэкономикалық салдарын барынша азайтудың тиімді бейімдеу әдістерін талдау.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Зерттеу жұмысының қорытынды кезеңінде: - Қазақстандағы ауа-райының құбылмалылығы жағдайында агроөнеркәсіптік кешеннің тұрақты дамуына кедергі келтіретін факторлар мен экономикалық тәуекелдерді анықтау стохастикалық өсу моделі негізінде жүргізілетін болады; - өзгермелі климаттың ұзақ мерзімді макроэкономикалық салдарын жұмсартудың тиімді бейімделу тәжірибелерін зерделеу нәтижесінде бейімделгіш Климаттық стратегия әзірленетін болады; - Web of Science базасында импакт-фактор бойынша 1 (бірінші), 2 (екінші) және (немесе) 3 (үшінші) квартильге кіретін, Science Citation Index Expanded-те индекстелетін және (немесе) Scopus базасында CiteScore бойынша 70-тен (жетпіс) кем емес процентилі бар рецензияланатын ғылыми басылымдарда жобаның ғылыми бағыты бойынша кемінде 2 (екі) мақала және (немесе) шолу); - ҒЖБССҚҚ ұсынған рецензияланатын шетелдік немесе отандық басылымда кемінде 2 (екі) мақала немесе шолу; Сонымен қатар жобаны іске асыру қорытындысы бойынша жүзеге асырылатын болады: - кемінде 1 (бір) философия докторы (PhD) немесе бейіні бойынша доктор даярлау (докторантура бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға лицензиясы бар ЖЖОКБҰ-мен бірлесіп даярлауға жол беріледі).

	- 1 зияткерлік меншік объектісі - ғылыми монография нысанындағы ғылыми туындыға құқықтарды тіркеу туралы куәлікті алуға ҚР Әділет министрлігіне өтінім берілетін болады; - отандық және (немесе) халықаралық ғылыми конференциялар материалдарындағы 3 (үш) мақала (конференция материалдары) жарияланады. - зерттеу жұмысының нәтижелерін әлеуетті пайдаланушылар, ғалымдар қоғамдастығы және қалың жұртшылық арасында тарату. Зерттеу нәтижелерін халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларда, симпозиумдарда баяндау және талқылау жоспарлануда. Сондай-ақ, монографияны, мақалаларды ҚР ҒЖБМ ҒЖБССҚК ұсынған жетекші басылымдар мен журналдарда жариялау жоспарлануда.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер	Жоба жетекшісі: Бимендиева Лайла Абдрашовна, экономика ғылымдарының кандидаты, доцент, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Экономика және бизнес Жоғары мектебі, Экономика кафедрасының зерттеуші-доценті; Researcher ID AGX-6591-2022, ORCID ID https://orcid.org/0000-0003-4965-5908, SCOPUS ID https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190878703. Жоба мүшелері: 1. Жетекші ғылыми қызметкер - Ласло Васа, PhD, профессор, Иштван Сечени Университеті (Дьёр, Венгрия), зерттеуші-профессор, Researcher ID: V-4749-2018, ORCID ID https://orcid.org/0000-0002-3805-0244, Scopus Author ID: 16317891500; 2. Жетекші ғылыми қызметкер - Ақтымбаева Алия Сагындыковна, география ғылымдарының кандидаты, профессор, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, География және табиғатты пайдалану факультетінің деканы Researcher ID: N-9777-2014, Scopus Author ID: 55916649100, https://orcid.org/0000-0003-1269-4356 Посмотреть профиль этого автора в ORCID; 3. Жетекші ғылыми қызметкер - Тулешова Гульнара Булатовна, экономика ғылымдарының кандидаты, «І. Жансүгіров атындағы Жетісу университеті» КЕАҚ, https://orcid.org/0009-0001-4717-0969, Scopus Author ID: 57196424136; 4. Жетекші ғылыми қызметкер - Калиева Асем Ермековна, PhD, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Экономика және бизнес Жоғары мектебі, Экономика кафедрасының зерттеуші-доценті, Scopus author ID: 56646470400, https://orcid.org/my-orcid, ID https://orcid.org/0000-0002-1154-4287, ResearcherID - C-6014-2015, https://www.webofscience.com/wos/author/record/OIT-6395-2025; 5. Ғылыми қызметкер - Салибекова Перизат Қалмырзақызы, “Алматы менеджмент” университеті ББМ, Цифрлық технологиялар және Экономика мектебінің аға оқытушысы, Scopus ID: 57211476540, ResearcherID GZM-5273-2022, ORCID ID https://orcid.org/0000-0003-2186-1152; 6. Кіші ғылыми қызметкер - Сырбек Перизат Нүркенқызы, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Экономика және бизнес Жоғары мектебі, Экономика кафедрасы, Экономика мамандығының 3-курс докторанты, https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216610457, ORCID ID https://orcid.org/0000-0001-6508-2236;

	7. Кіші ғылыми қызметкер – Балтабай Томирис Мақсатқызы, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Экономика және бизнес Жоғары мектебі, Экономика кафедрасы, Экономика мамандығының 2-курс докторанты, ORCID: 0009-0006-5058-7729.
Қолдану	Зерттеу қорытындыларын мемлекеттік органдар климаттық өзгерістерге бейімделу және ауыл шаруашылығын орнықты дамыту стратегияларын қалыптастыру кезінде пайдалана алады. Сонымен қатар, олар климаттың өзгеруінің әсерін азайтуға және азық-түлік қауіпсіздігін қолдауға бағытталған ұлттық және халықаралық зерттеулерді дамытуға негіз бола алады.
Нақты баламаларға қарағанда басымдық	
Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)	1. Балтабай Т., Бимендиева Л., Калиева Ә. Климаттың өзгеруі жағдайында Қазақстан ауыл шаруашылығының экономикалық дамуы. <i>Central Asian Economic Review</i> . 2025;(6):83-101. https://doi.org/10.52821/2789-4401-2025-6-83-101
Патент туралы ақпарат	жоқ